

**СТАНОВИЩЕ
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОРГАН ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ**

**БЕЗОПАСНОСТ И ЕФИКАСНОСТ НА ПРЕПАРАТА AviMatrix® Z, СЪСТАВЕН
ОТ БЕНЗОЕНА КИСЕЛИНА, КАЛЦИЕВ ФОРМИАТ И ФУМАРОВА КИСЕЛИНА,
ЗА ВСИЧКИ ВИДОВЕ ПТИЦИ, РАЗЛИЧНИ ОТ НОСАЧКИ
(NOVUS EUROPE S.A. / N.V)**

РЕЗЮМЕ

По искане на Европейската комисия (ЕК), Панелът за добавки и продукти или вещества за употреба при хранене на животни (FEEDAP) към Европейския орган по безопасност на храните (EFSA), е изготвил научно становище за безопасност и ефикасност на добавка AviMatrix®Z, препарат съставен от бензоена киселина, калциев формиат и фумарова киселина. Понастоящем продуктът е разрешен като фуражна добавка при пилета за угодяване и пилета, отглеждани за носачки.

Становището е изготвено във връзка със заявление за разширяване на обхвата на действащото разрешително за употреба към всички видове птици, различни от носачки. Предложената концентрация на влагане, съгласно заявлението, е в границите от 500 до 1000 mg / kg пълноценен фураж.

Безопасността на добавката е оценена, като Панелът FEEDAP прави заключение, че липсват основания употребата на добавката да носи риск за безопасността на консуматорите и за околната среда. Предвид разпределението на размера на частиците и ниския потенциал за разпрашаване на добавката, няма очакване дихателна експозиция при хора, които работят с добавката, да води до здравни рискове.

AviMatrix®Z не се приема за дразнител на кожата / очите или кожен сенсibiliзатор. Панелът FEEDAP не е запознат с нова информация, която да дава основание за преразглеждане на заключенията от предходни свои оценки на същата прескрипция.

В настоящото досие са представени резултати от проведено **ново проучване за поносимост**, които показват че добавката се понася добре от пуйки за угодяване, дори при тройно по-висока (3000 mg / kg фураж) от препоръчаната доза (1 000 mg / kg фураж). Това е дало основание на Панела FEEDAP да приеме, че добавката е безопасна при пуйки за угодяване, при влагане на максимално препоръчаната доза и че това заключение може да бъде разширено за пуйки, отглеждани за разплод. Панелът FEEDAP не е екстраполирал това заключение към всички други видове птици до момента на пронасяне, поради това че в резултат на изпитвания при пилета за угодяване, не е била определена граница на безопасност.

Изводът на Панела FEEDAP е, че добавката има потенциал да бъде **ефикасна** при всички видове птици, различни от носачки и птици, предназначени за разплод.

НОВА УПОТРЕБА ЗА ФУРАЖНА ДОБАВКА

Регламент (ЕО) № 1831/2003¹ определя правилата за разрешаване в Общността на добавки, които се употребяват при хранене на животни. Член 4, пар. 1 от регламента посочва, че за разрешаване на нова фуражна добавка или за **нова употреба** на фуражна добавка, заявителят представя заявление в съответствие с член 7.

Добавката е причислена към

- категория: **зоотехнически добавки;**
- функционална група: **други зоотехнически добавки.**

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ

Европейският орган по безопасност на храните е одобрил две становища относно безопасност и ефикасност на AviMatrix® Z (препарат със съдържание на бензоена киселина, калциев формиат и фумарова киселина) при пилета за угодяване, пилета, отглеждани за носачки, видове птици с ограничено стопанско значение за угодяване и птици, отглеждани до момента на пронасяне (Панел на EFSA FEEDAP, 2015, 2017a).

AviMatrix® Z е разрешен като фуражна добавка при пилета за угодяване и пилета, отглеждани за носачки. Заявителят е препоръчал концентрация от 500 (минимум) до 1000 mg (максимум) добавка / kg пълноценен фураж, при съдържание на влага 12%.

ДАНИ И МЕТОДОЛОГИЯ

Данни

Оценката е извършена въз основа на представено техническо досие, в подкрепа на искането за разширяване на обхвата на действащо разрешение за употреба.

EFSA е взел предвид доклада на Европейската референтна лаборатория (EURL) за фуражни добавки, който съдържа метод за анализ на добавката, приложим при контрол за съдържание във фуражи. Референтната лаборатория е посочила, че всички заключения от предходни оценки за AviMatrix® Z, се отнасят и за настоящата документация.

Методология

Подходът, следван от Панела FEEDAP за оценка на безопасността и ефикасността на AviMatrix® Z е в съответствие с принципите на Регламент (ЕО) № 429/2008² и с:

- Насоки за идентичност, характеризиране и условия за използване на фуражни добавки (EFSA FEEDAP Panel, 2017b);
- Ръководство за оценка на безопасността на фуражните добавки за целевите видове (EFSA FEEDAP Panel, 2017c) и
- Ръководство за оценка на ефикасността на фуражните добавки (EFSA FEEDAP Panel, 2018).

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:02003R1831-20151230&from=EN>
РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1831/2003 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 22 септември 2003 година относно добавки за използване при храненето на животните (ОВ L 268, 18.10.2003 г., стр. 29)

² Commission Regulation (EC) No 429/2008 of 25 April 2008 on detailed rules for the implementation of Regulation (EC) No 1831/2003 of the European Parliament and of the Council as regards the preparation and the presentation of applications and the assessment and the authorisation of feed additives. OJ L 133, 22.5.2008, p. 1.

ОЦЕНКА

AviMatrix®Z е разрешен като зоотехническа добавка при пилета за угояване и пилета, отглеждани за носачки. Заявено е искане за разширяване на разрешението за употреба към всички видове птици, различни от носачки.

Панелът FEEDAP е възприел, в настоящото становище, добавката да се нарича „AviMatrix®“, с цел улесняване на съпоставянето с предходни становища.

Характеризиране

AviMatrix® е гранулиран препарат от бензоена киселина, калциев формиат и фумарова киселина, **капсулирани в липидна матрица**. Добавката съдържа 42.5–50.0% бензоена киселина, 2.5–3.5% калциев формиат и 0.8–1.2% фумарова киселина. Други компоненти: 3% утаен силициев диоксид и 45% палмов стеарин. Добавката е подробно характеризирана в едно от предишните становища на EFSA (EFSA FEEDAP Panel, 2015).

Представени са **нови данни за стабилност на партидите** и за чистотата на добавката, както е описано по-долу.

Заявителят е предоставил резултати за стабилност и концентрация на активните субстанции в единадесет партиди от добавката: показано е съответствие с представените **спецификации**.

Наличието на **арсен** (<0.5 mg / kg), **олово** (<0.5 mg / kg), **кадмий** (<0.2 mg / kg), **живак** (<0.02 mg / kg) и **флуор** (<40 mg / kg) е оценено в четири партиди от продукта. Анализирани са и **диоксини** (полихлорирани дибензо-р-диоксини и дибензофурани (PCDD / F), **сумата на** диоксините и диоксиноподобните полихлорирани бифенили (DL-PCB) и не-DL-PCB; , 0.19 ng WHO-PCDD / F-TEQ / kg; за сумата на диоксините и DL-PCB, 0.34 ng WHO-PCDD / F-DL-PCB-TEQ / kg; за не-DL-PCB, 1.7 µg / kg.

Партидите, изследвани за химично замърсяване, са анализирани и за **микробно замърсяване**: определено е наличие на *Salmonella spp.* (отсъства в 25 g) и *Escherichia coli* (<10 CFU / g). Изводът е, че няма причини за притеснение относно наличието на онечиствания и за микробното замърсяване в крайния продукт. Продуктът отговаря на спецификацията.

Условия за употреба

Заявена е употреба при всички видове птици, с изключение на носачки, при норма на влагане **минимум 500 mg** добавка / kg пълноценен фураж **и максимум** от 1000 mg добавка / kg пълноценен фураж. Другите условия за употреба остават такива, които са разрешени в действащото разрешение за употреба при пилета за угояване и пилета, отглеждани за носачки.

БЕЗОПАСНОСТ

Аспектите на безопасност, включително безопасност за консуматорите, потребителите и околната среда, са оценени (EFSA FEEDAP Panel, 2015). Панелът FEEDAP е заключил, че липсват опасения за безопасността на консуматорите и за околната среда, които да произтичат от употребата на продукта като фуражна добавка за пилета за угояване и пилета, отглеждани за носачки. Отчитайки безопасността за потребители, Панелът FEEDAP е стигнал до заключение, че: „Като се вземе предвид разпределението на частиците по размер и слабия потенциал на разпрашаване на

AviMatrix®, дихателната експозиция на работещите с добавката е ниска, което предполага и нисък здравен риск. AviMatrix® не се счита за дразнител на кожата / очите или кожен сенситизатор“ (EFSA FEEDAP Panel, 2015).

В представеното досие не е приложена нова информация, която да изисква преразглеждане на заключенията, направени по-рано. Освен това, Панелът FEEDAP смята, че употребата при всички видове животни (без носачки), не създава опасност, която да не е била разгледана при предходни оценки. Взето е решение, да бъде разгледана единствено безопасността на добавката при предложените в заявлението целеви видове и категории животни, за които то е подадено.

Безопасност за целевите видове

През 2017 г., Панелът FEEDAP е оценил резултатите от опити за поносимост при пилета за угояване, които показват, че добавката се понася добре при максималната препоръчителна доза от 1000 mg / kg фураж. Липсата на доказателства за видовете птици, за които се предлага употреба (извън пилета за угояване и отглеждани за носачки), **не позволява установяване на граница на безопасност**. Като се има предвид, че се наблюдават промени в броя на белите кръвни клетки при доза от 3000 mg / kg фураж, Панелът прави заключение, че: „При липса на фиксирана граница за безопасност, не е възможно екстраполиране на заключенията при видовете домашни птици с ограничено стопанско значение“.

В настоящото досие заявителят е представил **ново изпитване за поносимост при пуйки за угояване**.

Опит с продължителност 43 дни е извършен с общо 480 еднодневни женски пуйки за угояване (Aviagen BUT Premium), разпределени в 24 групи от по 20 животни. Добавката е приложена в 3 различни дозировки, като са направени по 8 повторения за всяко от тях. Предвидени са и съответните контролни групи.

Ежедневно са отчитани смъртността (задължителна аутопсия) и здравословното състояние на животните. Те са претегляни на 1-я, 28-я и 42-я ден, регистриран е приемът на фураж и е изчислен прирастът. Кръвни проби са взети от по 2 птици на клетка на 43-я ден, като са изследвани хематологични и биохимични показатели. Същите животни са били умъртвени и аутопсирани, определена е масата на трупове, на черния дроб, далака и бъбреците.

Данните за ефективност са анализирани статистически чрез дисперсионен анализ (ANOVA). Смъртността е анализирана чрез непараметрични методи. По подразбиране е зададено ниво на значимост $p < 0.05$.

Смъртността, включително бракът, се е оказал 2.29%, не са открити разлики между третираната. Не са наблюдавани значителни разлики в зоотехническите параметри: дневен прием на фураж – 77.7 g, крайна телесна маса – 2.17 kg и съотношение фураж/прираст – 1.55.

На база на представените резултати, Панелът FEEDAP не намира че промените в кръвните клетки са дозо-зависими, тези свързани с биохимията са незначителни, съответно показват ограничена биологична значимост.

Аутопсията не е показала съотносими към третирането признаци и повечето животни не са показали видими лезии. Наблюдавано е зачервяване на лигавицата и / или

петехии в цекума при четири животни в контролната група. Относителната маса на черния дроб, далака и бъбреците не е показала разлики при опитните концентрации.

Резултатите от това проучване показват, че не се наблюдават неблагоприятни ефекти при пуйки, хранени с фуражи с наличие на AviMatrix®, при прилагане на доза, равна на 3 пъти максималната предложена доза.

Заключения относно безопасността на целевите видове

Добавката се понася добре от пуйки за угояване дори при утрояване на най-високата препоръчана доза от 1000 mg / kg пълноценен фураж: на тази база, Панелът FEEDAP заключава, че добавката е **безопасна за пуйки за угояване при максимално препоръчаната доза, като това заключение се разширява при пуйки, отглеждани за разплод**. Фактът че не е определена граница за безопасност при пилетата за угояване (EFSA FEEDAP Panel, 2017aa), прави невъзможно екстраполирането на посоченото заключение към „други видове птици до момента на пронасяне“.

ЕФИКАСНОСТ

В представеното за оценка досие, заявителят предлага разширяване на употребата на добавката при всички видове птици, различни от носачки и птици за разплод.

В становището на EFSA, издадено през 2017 г., Панелът FEEDAP е стигнал до извод, че добавката е ефикасна при пилета за угояване при ниво от 500 mg / kg пълноценен фураж, а заключението е разширено за пилета, отглеждани за носачки и екстраполирано към видове птици с ограничено стопанско значение за угояване и до момента на пронасяне (EFSA FEEDAP Panel, 2017aa).

Следвайки подхода, описан в насоките на панела FEEDAP (панел EFSA FEEDAP, 2018 г.), заключението за ефикасност при пилета за угояване, в предходни оценени проучвания (панел EFSA FEEDAP, 2017aa), може да бъде екстраполирано при пуйки за угояване и всички други птици с ограничено стопанско значение за угояване (до момента на пронасяне) и при декоративни птици. Следователно, панелът FEEDAP заключава, че добавката има потенциал да бъде ефективна при 500 mg / kg пълноценен фураж за **всички видове птици, различни от птиците носачки и птици за разплод**.

НАБЛЮДЕНИЕ СЛЕД ПУСКАНЕ НА ПАЗАРА

Панелът FEEDAP приема, че в плана за мониторинг след пускане на пазара не е необходимо допълване на специфични изисквания, които да се различават от определените в Регламента за хигиена на фуражите и Добрата производствена практика.

ИЗВОДИ

Панелът FEEDAP заключава, че няма причини за опасения, свързани с безопасността на консуматорите и околната среда при употреба на добавката AviMatrix®. Добавката не се смята за дразнител на кожата / очите или сенсibiliзатор на кожата; очаква се, дихателна експозиция при хора, които работят с добавката, да не води до неблагоприятни здравни ефекти.

Панелът FEEDAP заключава, че добавката е **безопасна** за пуйки за угояване при максималната препоръчителна доза и това заключение е разширено за пуйки, отглеждани за разплод. Поради липса на определена **граница за безопасност** при изпитването на

продукта при пилета за угояване, Панелът FEEDAP няма основание да екстраполира заключението си за безопасност на добавката към „всички други видове птици до момента на пронасяне“.

Панелът FEEDAP заключава, че добавката има потенциал да е ефикасна при всички видове и категории птици, с изключение на носачки и птици, отглеждани за разплод.

Източник:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2021.6528>

<https://doi.org/10.2903/j.efsa.2021.6528>

Изготвил: д-р Марина Загорова

Център за оценка на риска по хранителната верига – МЗХГ

Други подобни материали, които са свързани с безопасността по хранителната верига, са достъпни на електронен адрес: <http://corhv.government.bg>